

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ АРХІВ

Галина КАРПІНЧУК

УДК 821.161.2.09

ПРОТОІЄРЕЙ ІЄРЕМІЯ ОБИДОВСЬКИЙ І ТАРАС ШЕВЧЕНКО В АРХІВНИХ ДОКУМЕНТАХ

У статті вперше зібрано і опрацьовано джерела до життєпису знавця української старовини, протоієрея І. Обидовського, розкрито значення його постаті для Черкаського краю, простежено знайомство із Шевченком. Вичерпну біографію протоієрея І. Обидовського з'ясовано за метричними та сповідними книгами, рапортом, журналом І. Обидовського, які зберігаються в Центральному державному історичному архіві України. Зокрема, вдалося розшукати відомості про його родину, уточнити дату й місце народження, простежити найважливіші кар'єрні здобутки. Всебічно висвітлено архівні матеріали, які, за припущенням О. Руденко, розкривають зміст ескізу, виконаного Шевченком на другій сторінці обкладинки Альбому 1845 р., поруч із написом Шевченковою рукою: «Отець Ієремія Обидовській протоієрей Села Лузановки, Черкаського унзду». На думку О. Руденко, сюжет ескізу відтворює сцену з побуту священників Черкащини і пов'язаний із судовою справою, відкритою за клопотанням протоієрея, благочинного І. Обидовського на священника П. Клиницького, знаного на Черкащині гульвіси і п'яниці.

Ключові слова: Шевченко, Альбом 1845 р., І. Обидовський, архівні документи, життєпис, ескіз, шевченкознавство, джерелознавство, Лузанівка, побут священників.

Як відомо, у 1845 р. Шевченко, подорожуючи Київською та Полтавською губерніями за завданням Київської археографічної комісії, змальовував до окремого Альбому пам'ятки старовини (здебільшого архітектурні), нотував українські народні пісні. Нині цей Альбом зберігається у відділі рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України у фонді № 1 (од. зб. 107).

Із 35 малюнків, ескізів, начерків, виконаних аквареллю, сепією та олівцем, добре знайомі є: «В Густині. Трапезна церква», «У Василівці», «Вознесенський собор в Переяславі», «Андруші», «Кам'яні хрести в Суботові», «Мотрин монастир» та ін.

Відкривається Альбом жанровою сценою, розміщеною на другій сторінці обкладинки (зворот оправи). Праворуч біля начерку напис Шевченковою рукою: «Отець Ієремія Обидовський протоієрей Села Лузановки, Черкаського уїзду» [24, 263, № 122]. Цю сцену Шевченко повторив у дещо іншому композиційному варіанті на другій сторінці Альбому [24, 265, № 123]. Ні зміст ескізів, ні постать Ієремії Обидовського тривалий час у шевченкознавстві не були відомі. Жодних відомостей про І. Обидовського не подано ні в Повному зібранні творів Тараса Шевченка у 10 томах, ні в «Шевченківському словнику» (т. 1–2, 1976–1978 рр.), окреме гасло про І. Обидовського відсутнє і в «Шевченківській енциклопедії» (2013, т. 4).

У найповнішій на сьогодні біографії життя і творчості Шевченка «Труди і дні Кобзаря» (2003) дослідник П. Жур пише про І. Обидовського як знавця старовини [3, 122]. Значно ширшу інформацію про цього священика подано в останньому Повному зібранні творів Шевченка у 12 томах (2002–2014), у восьмому томі якого вказано, що Обидовський Ієремія Семенович (1802–1882) – вихованець Київської духовної семінарії, протоієрей, благочинний священик Черкаського повіту. Шевченко відвідав І. Обидовського в Лузанівці у другій половині вересня 1845 р. [24, 518].

Суттєво уточнити життєпис І. Обидовського, знайомого Шевченка, вдалося влітку 2017 р., коли в Центральному державному історичному архіві України (м. Київ, далі – ЦДІАК України) серед документів Київської духовної консисторії було виявлено невідомі раніше матеріали до біографії священика. Найперше вдалося з'ясувати місце народження Ієремії. Відповідну інформацію було встановлено зі змісту прохання його батька, послушника Києво-Печерської лаври Семена Обидовського до Києво-Печерського духовного собору. Так, 25 листопада (7 грудня) 1829 р. С. Обидовський клопотався про дозвіл відвідати сина І. Обидовського та малу батьківщину – с. Люлинці: «Имею я необходимую надобность поехать на случившейся подводе Черкасского повета в село Лузановку к приходскому священнику сыну моему Иеремею Обидовскому, для поручения ему к продаже своего дома и како[го] ни есть имени[я], а от тудова в выше писанный повет Липовецкий, где стоит мой дом в селе Люлинцах для продажи оногo, нижайше прошу духовного собора видать мне билет со сроком на полтора месяца для проезда в выше писанные поветы, послушник священник Симеон Обидовский» [18, 9].

Припущення про те, що І. Обидовський народився в с. Люлинці (нині – Оратівського району Вінницької області), вдалося підтвердити за метричною книж-

кою 1802 р. Запис у ній дозволив уточнити і дату народження Шевченкового знайомого – 5/17 травня. Зі сповідних розписів с. Люлинці та клопотань С. Обидовського стало відомо, що Ієремія зростав у багатодітній родині благочинного ієрея, вихідця із шляхти, крім нього у сім'ї Семена та Марини Обидовських виховувалося ще семеро дітей (Андрій, Марія, Оксана, Олександра, Феодосій, Василь, Іван) [9, 2; 20, 622]. Дружина – Євдокія (до заміжжя – Михайлова). Подружжя мало сина Василя та опікувалося осиротілою племінницею Євфросинією [5, 583].

Ще одну важливу деталь до біографії протоієрея було з'ясовано у виявленому серед документів ЦДІАК України рапорті І. Обидовського про стан храмів м. Чигирин до Київської духовної консисторії від 16 (28) січня 1873 р. [19, 1–2]. Тут І. Обидовський підписався як Чигиринський міський благочинний. У XIX ст. головним храмом міста вважався собор Воздвиження Чесного Хреста. І, справді, у клірових відомостях собору за 1860-ті – поч. 1880-х років збереглася докладна біографія про Шевченкового знайомого, знавця української старовини. Стало відомо, що І. Обидовський був висвячений у духовний сан 1827 р. Звідтоді служив у Преображенській церкві містечка Зозова (нині – с. Зозів, Липовецького району Вінницької області). У 1828–47 рр. – священник церкви св. Димитрія с. Лузанівки Черкаського повіту Київської губернії (тепер – Кам'янського району Черкаської області). Із 1840 р. – благочинний священник Черкаського повіту. У сані протоієрея – від 1844 р.

На думку упорядників Повного зібрання творів Шевченка у 12 т., т. 8 (№ 122), Шевченко бачився із І. Обидовським між 20–28 вересня 1845 р., коли подорожував черкаськими та чигиринськими землями із с. Потоки (Канівщина, нині – с. Потік Миронівського району Київської області) до Кирилівки (нині – с. Шевченкове, Звенигородського району Черкаської області) [24, 517]. І. Обидовський, як знавець старовини, очевидно, зацікавив Шевченка як співрозмовник. Адже Чигиринщина – осередок козащини та гайдамацького руху – ще з дитинства захоплювала поета. Крім роботи за завданням Київської археографічної комісії, митець виношував намір підготувати другий випуск альбому офортів «Живописная Украина», куди мали ввійти і такі сюжети як «Чигирин», «Суботів» і, відповідно, потребував докладнішої інформації про цей край.

Г. Зленко припускає, що до І. Обидовського Шевченкові міг порадиати звернутися історик М. Маркевич, який приятелював із власником Лузанівки, відставним капітаном гвардії, поміщиком П. Красовським (1800–50), одруженим із О. Красовською (нар. 1816 р., сестрою діяча революційного руху 1850–60-х років, Шевченкового знайомого пізнішого часу А. Красовського) [23, 851]. Землі Лузанівки П. Красовський отримав у спадок від батька – І. Красовського, який купив їх у графа Самойлова [17, 655]. 1811 р. І. Красовський завершив зведення кам'яного храму св. Димитрія та дзвіниці, де провадив богослужіння І. Обидовський. У селі за сповідним розписом 1846 р. було 164 двори та 1334 жителі, більшість із яких – селяни (1117), а також – військові (41), прислуга (176) [5, 608]. 1838 р., очевидно, саме за стараннями І. Обидовського, у Лузанівці відкрилася церковно-парафіяльна школа, де він викладав катехізис упродовж наступних восьми років. Крім Лузанівки, І. Обидовський, як благочинний Черкаського

систорія за резолюцією київського і галицького митрополита Філарета (Амфітеатрова) сформувала комісію з благочинного Дем'яна Гребинського, священників Агея Горницького та Афанасія Прокоповича, яка розслідувала справу про зловживання П. Клиницьким спиртними напоями та його негідну поведінку. Під час слідства було допитано духовний притч с. Ковалихи, односельців і навіть поміщиків Гамперову, Желіховського, Корчевського. Зібранні свідчення виявилися неоднозначними. Зокрема, дякон храму Яків Липський стверджував, що П. Клиницький алкоголем таки зловживав: «Сим оной комиссии честь имею показать, что священник Павел Клиницкий являлся в благочиние всегда в пьяном виде, за что получил от благочинного священника Иеремии Обыдовского выговор, и даже подпискою был обязан за то, что деньги церковные на водку и музыки действительно забирал, которых и поныне сполна не взнес, с сыном своим пономарем Андреем Клиницким во дворе своем и на улицах бился...» [10, 22 зв.].

Свідчення Я. Липського підтвердив дячок Антон Горбачевський: «Я пригласил с дяконом Липским [П. Клиницького] на свои лошади, и он как был в нетрезвом виде по своей нехорошей нравственности на дороги три раза заходил обратно в Ковалиху [вертать], и едва [с]мог его с диаконом упросить, что бы он, Клиницкий, свою явку к благочинному по шестикратному побуждению учинил»¹ [11, 28 зв.].

Натомість селяни Іван Коломієць, Кузьма Бондаренко, Іван Федоренко та Герасим Пономаренко свідчили, «что священник Павел Клиницкий жил и живет с прихожанами Ковалискими мирно и благополучно, бывая всегда трезв, отправляет в недельные и праздничные дни всегда богослужение, требы христианские исправлял благопристойно; кроме что с родным сыном своим села Ковалихи пономарем Андреем Клиницким частые вздоры и драки, но не за что иное, как только за непослушание к нему яко родителю и своевольные поступки, и за то доходило дело до того, что однажды он священник Клиницкий, видя неистового сына своего пономаря Клиницкого, вынужден был идучи с мертвым телом в священническом обличии кинуть веревку из рук, заставляя оною связать упомянутого сына своего» [12, 30–30 зв.]. Ці свідчення підтвердили і селяни поміщика Желіховського – Трохим Кохась, Іван Скородін, Федір Сігал та ін., а також селяни поміщиці Гампер – Григорій Кохасенко, Опанас Шевченко, Микита Танцюренко, Павел Гірник, поміщика Корчевського – Трохим Коломієць, Семен Рибалка. Навіть поміщики Гамперова, Желіховський, Корчевський характеризували П. Клиницького як священника, що викликає повагу [15, 21; 13, 23–24; 14, 25–25 зв.].

Було допитано і самого П. Клиницького, який заперечив висунені проти нього звинувачення, наполягаючи, буцімто І. Обидовський виставив йому незадовільну оцінку «вовсе напрасно», водночас свідчення П. Клиницького розкривають поведінку духовенства всієї парафії с. Ковалихи: «...диякон же Липски[й] занимался неридко пьянством, делает и в служении опущения, также и при погребении ме[r]твых тел в пьяном виде делает пред людьми соблазны. Стихарный

¹ Друкується вперше.

дячок Антон Горбачевский нередко занимался пьянством в корчми, делает по-бои евреям, также и крестьяне ковалиские тоже его били в корчме, также содержащего винный откуп еврея Гершка; Тавровского жена дячка Горбачевского в корчме била по щекам, по голове и плечам, рогачем рвала за волосы, то вырвала з головы волоса и косник, также дячек Горбачевский бил меня, волочил по земле» [8, 33–33 зв.].

Звісно, Шевченко читати ні цього, ні іншого документів не міг, але почути хоча й не поодинокую на той час, але досить резонансну історію про поведінку священників Черкаського краю із уст І. Обидовського або ж їхнього спільного знайомого – цілком можливо.

Серед матеріалів слідчої справи зберігається і докладна біографія П. Клиницького, яка повніше відтворює психологічний портрет священника: «Павел Клиницкий, сын священнический, в училищах не обучался, 1803 года рукоположен к Успенской церкви местечка Мошны Черкасского уезда во дьякона, 1804 сентября 22 во священника к Ильинской церкви села Рускополяны откуда 1830 марта 9 удален с низведением в причетническую на три года должность, а 1833 апреля 5 по резолюции покойного преосвященного Евгения определен с разрешением богослужения к Ковалиской церкви, впредь до занятия прихода семинаристом, но из дел правления того не значится, а значится только по исходящему правленскому журналу, что ему в 1833 году выдан указ из правления для наблюдения Ковалиского прихода чрез праздники Рождества Христова. По клировым ведомостям отмечен за 1840, 41 и 42 годы поведения нехорошего; от роду ему 66 лет, в семействе у него, кроме жены, никого нет. К священнику сему касались дела: 1) 1813 года за причиненные им села Рускополяны² жителя Михаила Кулишевского жены Феодосии побоев; 2-е По доносу бывшего в селе Рускополяны священника Василия Крыжановского [по] опущении им Клиницким [в] своей должности; но сии дела по силе Всемилостивейшего манифеста в 30 день августа 1814 года исключены по ведомости из числа нерешенных, и он священник Клиницкий оставлен, от наказания освобожден; 3-е 1825 года за пьянство, ударил безвинно по щеке семидесятилетнего старца, опущении в должности и нанесения местному благочинному грубостей был послан в Виноградский монастырь на три месяца» [7, 61–72 зв.].

Після завершення Київською духовною консисторією судового слідства П. Клиницького було виключено зі штату священників і віддано під опіку сина Івана, а Черкаському духовному правлінню винесено догану за недогляд у справі та за порушення церковних норм.

Що ж до І. Обидовського, то 1847 р. його призначено протоієреєм Хресто-воздвиженського собору Чигирина та благочинним священником міських храмів. Упродовж багатьох років І. Обидовський – член Чигиринського духовного правління. Відійшов від виконання обов'язків у січні 1880 р. За ревне служіння церкві, проповідування слова Божого та сумлінне виконання покладених на нього обов'язків Обидовського нагороджено набедреником (1838), оксамитовою фіолетовою скуфією (1847), фіолетовою камілавкою (1851), наперсним хрестом (1855). 1850 р. І. Обидовський отримав благословення Святійшого Синоду.

² Нині – с. Руська Поляна, Черкаського району, Черкаської області.

З нагоди відзначення завершення Кримської війни 1856 р. І. Обидовського нагороджено бронзовим наперсним хрестом на Володимирській стрічці і бронзовою медаллю на Андріївській стрічці. 1863 р. удостоєно ордена св. Анни 3-го ступеня, 1867 р. – ордена св. Анни 2-го ступеня [1, 2–3 зв.; 2, 9 зв.].

Знайомство Шевченка з протоієреєм, благочинним Черкаського повіту І. Обидовським не було тривалим і засвідчено лише власноручним записом Шевченка на другій сторінці обкладинки Альбому 1845 р. Життєпис священника, відтворений за архівними матеріалами ЦДІАК, розкриває І. Обидовського як людину освічену та шановану в Черкаському краї.

Водночас нововиявлені документи суттєво доповнюють матеріали О. Руденко, яка пов'язала запис Шевченка про І. Обидовського із сюжетом ескізу, розміщеним на звороті оправи Альбому 1845 р. Думку дослідниці про те, що рисунок відтворює наслідки пиятики кліриків Черкаського повіту, про що писав у рапорті на ім'я Київського митрополита Філарета благочинний І. Обидовський у 1842 р., доповнюють покази свідків, біографія та зізнання обвинувачуваного П. Клиницького.

Список використаної літератури

1. Ведомость о церкви соборной Крестовоздвиженской Киевской епархии в уездном городе Чигирине за 1868 год / Клировая ведомость Чигиринского уезда за 1868 год // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 1011. – Од. зб. 3820. – Арк. 1–6 зв.
2. Ведомость о церкви соборной Крестовоздвиженской, состоящей в городе Чигирине, Киевской епархии в 1-й части благочиния за 1881 год / Клировая ведомость Чигиринского уезда за 1881 год // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 1011. – Од. зб. 3825. – Арк. 1–10 зв.
3. Жур П. Труды і дні Кобзаря : Літопис життя і творчості Т. Г. Шевченка / Петро Жур ; вступ. ст. М. М. Павлюка. – Київ : Дніпро, 2003. – 520 с. – (Бібліотека Шевченківського комітету).
4. Заявление И. Обидовского в следственную Комиссию от 4 ноября 1842 года / Дело по рапорту Черкасского уезда 4 части благочинного Иереими Обыдовского с представлением за 1-ю половину сего года объездного журнала // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 707. – Од. зб. 875. – Арк. 15–15 зв.
5. Исповедная роспись Киевской епархии Черкасского уезда села Лузановки Димитриевской церкви 1846 года // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 1015. – Од. зб. 722. – Арк. 583–608.
6. Новицький О. Коментар до малюнків Т. Г. Шевченка / Ол. Новицький ; Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів. Т. 8: [Малюнків Тараса Шевченка]. [К.-Х.] : ДВУ, 1932. – 216+395 с. іл. На першому форзаці напис «Цю книжку опрацював 25.6.1952 р. п. Петраш» // ІЛ. – Ф. 1. – Од. зб. 1186.
7. Об оставлении священника Павла Клиницкого поза штатом за поступки по указу Его Императорского Величества Киевская духовная консистория слушала дело следующего содержания, 1843 года / Дело по рапорту Черкасского уезда 4 части благочинного Иереими Обыдовского с представлением за 1-ю половину сего года объездного журнала // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 707. – Од. зб. 875. – Арк. 61–72 зв.
8. Оправдание священника П. Клиницкого в следственную Комиссию, учрежденную в селе Ковалихе от 2 января 1843 года / Дело по рапорту Черкасского уезда 4 части благочинного Иереими Обыдовского с представлением за 1-ю половину сего года объездного журнала // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 707. – Од. зб. 875. – Арк. 33–33 зв.
9. [Ответ] из Киевской духовной дикастерии Киево-Печерской лавры на прошение Липовецкого повета села Люлинец священника Симеона Обидовского об определении его по

вдовству в Киево-Печерскую лавру на всегдашнее послушание от 20 [августа] 1828 года // ЦДІАК України. – Ф. 128. – Оп. 1. – Од. зб. 1672. – Арк. 2–3 зв.

10. Отзыв дьякона Я. Липского о священнике П. Клиницком в следственную Комиссию 1842 года ноября 4-го / Дело по рапорту Черкасского уезда 4 части благочинного Иеремии Обыдовского с представлением за 1-ю половину сего года объездного журнала // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 707. – Од. зб. 875. – Арк. 22–22 зв.

11. Отзыв дьячка А. Горбачевского о священнике П. Клиницком в следственную Комиссию 1842 года ноября 5-го / Дело по рапорту Черкасского уезда 4 части благочинного Иеремии Обыдовского с представлением за 1-ю половину сего года объездного журнала // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 707. – Од. зб. 875. – Арк. 28–29.

12. Отзыв крестьян с. Ковалихи о священнике П. Клиницком в следственную Комиссию 1842 года ноября 3-го / Дело по рапорту Черкасского уезда 4 части благочинного Иеремии Обыдовского с представлением за 1-ю половину сего года объездного журнала // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 707. – Од. зб. 875. – Арк. 30–30 зв.

13. Отзыв помещика Желиховского о священнике П. Клиницком в следственную Комиссию 1842 года / Дело по рапорту Черкасского уезда 4 части благочинного Иеремии Обыдовского с представлением за 1-ю половину сего года объездного журнала // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 707. – Од. зб. 875. – Арк. 23–24.

14. Отзыв помещика Корчевского о священнике П. Клиницком в следственную Комиссию 1842 года ноября 4-го / Дело по рапорту Черкасского уезда 4 части благочинного Иеремии Обыдовского с представлением за 1-ю половину сего года объездного журнала // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 707. – Од. зб. 875. – Арк. 25–25 зв.

15. Отзыв помещицы Гамперовой о священнике П. Клиницком в следственную Комиссию 1842 года ноября 4-го / Дело по рапорту Черкасского уезда 4 части благочинного Иеремии Обыдовского с представлением за 1-ю половину сего года объездного журнала // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 707. – Од. зб. 875. – Арк. 21.

16. Полугодовой журнал о состоянии священно- и церковнослужителей, находящихся в ведомстве Черкасского уезда 4-й части благочинного, священника Иеремии Обыдовского за 1-ю половину 1842 года / Дело по рапорту Черкасского уезда 4 части благочинного Иеремии Обыдовского с представлением за 1-ю половину сего года объездного журнала // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 707. – Од. зб. 875. – Арк. 3–4 зв.

17. Похилевич Л. И. Сказания о населенных местностях Киевской губернии. – Киев : Типогр. Киево-Печерской лавры, 1864. – 763 с.

18. Прощение Симеона Обыдовского в Киевопечерский духовный собор от 25 ноября 1829 г. // ЦДІАК України. – Ф. 128. – Оп. 1. – Од. зб. 1672. – Арк. 9.

19. Рапорт Чигиринского городского благочинного, протоиерея И. Обыдовского в Киевскую духовную консисторию от 16 января 1873 г. / Ведомость о церковных зданиях, принадлежащих Чигиринскому городскому благочинию за 1872 год // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 876. – Од. зб. 453. – Арк. 1–2.

20. Роспись епархии и губернии Киевских, протопопии и уезда Липовецкого, села Люлинец, церкви Успения святой Анны за 1814 г. // ЦДІАК України. – Ф. 127. – Оп. 1015. – Од. зб. 222. – Арк. 622–633.

21. Руденко О. «Веселий» бенкет. Про Іеремію Обыдовського та ескіз Т. Г. Шевченка «Жанрова сцена» / Ольга Руденко // Україна. – 1984. – № 45. – С. 16.

22. Тарас Шевченко : альбом 1845 року / Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України ; упоряд. С. А. Гальченко ; коментарі І. Вериківської. – К. : Наукова думка, 2000. – 38, [2] с. – Факсимільне відтворення.

23. Шевченківська енциклопедія : в 6 т. / редкол. : М. Г. Жулинський (голова), М. П. Бондар, О. В. Боронь та ін. ; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. Т. 3 : І–Л / ред. тому В. Л. Смілянська. – Київ, 2013. – 886, [16] с. : іл.

24. Шевченко Т. Повне зібрання творів : у 12 т. / Тарас Шевченко ; голова редкол. М. Г. Жулинський ; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – Київ : Наук. думка, 2013. Т. 8 : Мистецька

спадщина. Живопис і графіка 1843–1847 / упоряд. : М. А. Корнійчук, Д. В. Степовика ; ред. : Г. А. Скрипник, Д. В. Степовик ; НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського, Нац. музей Т. Шевченка. – 582, [1] с. : іл.

25. Шевченко Т. Повне зібрання творів : у 10 т. / Тарас Шевченко ; редкол. : О. І. Білецький (голова), Д. Д. Копиця, О. Є. Корнійчук та ін. ; Акад. наук УРСР, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. Київ : Вид-во АН УРСР, 1961. Т. 7, кн. 1 : Живопис, графіка 1830–1847 / відп. ред. В. І. Касіян ; ред. тому Б. С. Бутник-Сіверський. – XVI, 153 с.

Summary. Karpinchuk G. V. Archpriest Jeremiah Obydovskyi and Taras Shevchenko in archival documents. It is the first time an article gathers and processes sources for the biography of a connoisseur of Ukrainian antiquity, archpriest J. Obydovskyi, reveals the significance of his figure for Cherkasy region, follows an acquaintance with Shevchenko. The archival materials of Kyiv spiritual consistory from the Central State Historical Archives of Ukraine, which, according to O. Rudenko's assumption, reveal the content of the sketch performed by Shevchenko on the second page of the cover of the 1845 album next to Shevchenko's inscription: «Father Jeremiah of Obydovskyi's Archpriest in village Luzanovka, Cherkassy district». The connection between the content of the genre scene of the sketch and the inscription is evidenced by the fact that all the other signatures in the 1845 album correspond the plot of the illustration.

An exhaustive biography of archpriest J. Obydovskyi was determined by metric and confidential books, report, journal of J. Obydovskyi etc. In particular, an information about his family was found, the date and place of birth was clarified, and the most important professional achievements are followed.

As for the plot of the sketch, in the opinion of O. Rudenko, it recreates a scene of Cherkasy region priests' life. In the article «A cheerful feast. About Jeremiah Obydovskyi and T. G. Shevchenko's sketch "Genre scene"» (magazine «Ukraine», № 45, 1984) the researcher attributes this work to a court case opened at the request of the archpriest, the dean J. Obydovskyi to the priest P. Klynitskyi, well-known slovenly and drunkard in Cherkassy region. The arguments of O. Rudenko were substantially supplemented and expanded by newly discovered archival materials, previously unknown in Shevchenko studies.

Key words: Shevchenko, Album (1845), I. Obydovskyi, archival documents, biography, sketch, Shevchenko studies, source study, Luzanovka, life of priests.

